श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा, नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा- शास्त्री-३ (SEM-5)	**प्रश्नपत्र-८**	**गुणा: - ७०**
विषय:- पौरोहित्यम्	**CE3510**	**समय: - ११ त: ०२**
दिनाङ्क: - ०२/१२/२०१६	**सन्दर्भग्रन्थ: - संस्कारभास्कर:**	

॥ प्रथमान्विति: ॥

प्र-१ कयोश्चिद् द्वयो: ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

१. हिरण्यगर्भसम्भूतं सौवर्णचाङ्गुलीयकम् ।
सर्वप्रदं प्रयच्छामि प्रिणातु कमलापति: ॥

२. क्षीरोदमथने पूर्वं मद्धुतं कुण्डलद्वयम् ।
श्रिया सह समुद्धुतं दद्वे श्री: प्रियतामिति ।

३. जन्मजन्मसहस्रेषु यत्कृतं पातकं मया ।
स्वर्णपात्रप्रदानेन शान्तिस्तस्यास्तु मे सदा ॥

प्र-२ एकस्योत्तरं विस्तृतरूपेण विवेचनीयम् । ०८

१. कङ्कणप्रार्थना ।

२. ब्राह्मणप्रार्थना ।

प्र-३ केचन द्वयो: टिप्पणी लिख्यताम् । ०४

१. स्वर्णपात्रदानम् ।

२. गौदानम् ।

३. गजदानम् ।

प्र-४ पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत । ०५

१. दानं कति विधम् ?

२. "संस्कार:" इति शब्दस्य कोऽर्थ: ?

३. संस्कारभास्करस्य कर्ता क: ?

४. गौदाने किं कर्तव्यम् ?

५. पुस्तकदाने किं कर्तव्यम् ?

६. कांस्यपात्रदानाय क: योग्य: ?

॥ द्वितीयान्विति: ॥

प्र-५ कयोश्चिद् द्वयो: ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । ०८

१. होमयज्ञादिकार्येषु भवामि च सहायकृत् ।
धर्मार्थकामकार्येषु मनोवृत्तानुसारिणी ॥

२. एरिणित्वमुमादेवी तवेशो गिरिजापति: ।
अतस्त्वां पूजयिष्यामि एरिणी सर्वकामदाम् ॥

३. वंशपात्रमिहै कं च शूर्पै: षोडशभिर्युतम् ।
सवस्त्रफलताम्बुलदम्पत्योर्वंशवर्धनम् ॥

प्र-६ एकस्य वर्णनं कुरुत । ०८

१. एरिणीस्वरूपम् ।

२. लाजाहोमः ।

प्र-७ टिप्पणी कार्या । (कयोश्चिद् द्वयोः) ०४

१. आशीर्वादमन्त्राः ।

२. वधुप्रवेशनिर्णयः ।

३. कन्यादानम् ।

४. सप्तपदिवचनानि ।

प्र-८ अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्चानां लघूत्तराणि लिखत । ०५

१. विवाहस्य प्रकाराः कति सन्ति ?

२. विवाहशब्दस्य अपरं नाम किम् ?

३. सप्तपदीमध्ये कस्य पूजनं भवति ?

४. विवाहकर्मणि अग्नेः प्रदक्षिणा कति वारं भवति ?

५. स्तम्भस्य कति भागाः ?

६. यज्ञे विवाहे ब्राह्मणानां वेदिमानं किम् ?

॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-९ द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भं सप्रसङ्गं व्याख्या कार्या । ०८

१. समे च दिवसे कुर्याद् देवकोत्थापनं बुधः ।
षष्ठं च विषमं नेष्टं मुक्त्वा पञ्चमसप्तमौ ॥

२. वामे शुक्रेण वोढायाः सुखं हानिश्च दक्षिणे ।
धनं धान्यं च पृष्ठस्थे सर्वनाशः पुरः स्थिते ॥

३. विवाहात्प्रथमे पौषे आषाढा चाधिमासके ।
न सा भर्तृगृहे तिष्ठेच्चैत्रे पितृगृहे तथा ॥

प्र-१० एकस्योत्तरं लिखत । ०८

१. सम्मुखशुक्रविचारः ।

२. मण्डपदेवतापूजनम् ।

प्र-११ कस्याप्येकस्य टिप्पणी कार्या । ०२

१. पुनर्विवाहः ।

२. वधुप्रवेशः ।

प्र-१२ कयोश्चित् द्वयोः लघूत्तराणि लिखत । ०२

१. अर्कविवाहः कस्य भवति ?

२. विवाहसंस्कारकर्मणि पत्न्याः स्थानं कुत्र भवति ?

३. पुनर्विवाहः कदा कर्तव्यः ?